

**Thema avond Autisme en
aanverwante stoornissen**
Donderdagavond 7 maart 2019
Gemeenschapscentrum "de Schalm"
Mariënheem

Om 19.30 uur opent Gerard Venneman, voorzitter van de Cliëntenraad van De Parabool de bijeenkomst met een welkom aan ongeveer 75 belangstellenden. Een record aantal! Daarna stelde Gerard de sprekers Marleen Bouwhuis en Monique Brandwagt voor aan de aanwezigen. Zij hebben de post-HBO opleiding Autisme bij de Geef me de 5 Academie gevolgd. De avond werd georganiseerd door de Cliëntenraad van de Parabool in samenwerking met KansPlus.

Autisme en 'verstoorde' verwerking van prikkels

De avond begon met een filmpje gemaakt in een winkel door de ogen van een autist waarin duidelijk werd hoeveel prikkels er bij een autist binnen komen. Deze prikkels zijn niet alleen beelden en geluiden, maar ook datgene wat je ruikt, wat je voelt, wat je proeft. De informatieverwerking geeft problemen bij een autist doordat zij moeite hebben er een samenhang van te maken en er betekenis aan te geven.

De informatieverwerking geeft problemen bij autisme.

De zaal werd betrokken middels een vijftal stellingen die door zo'n 40 mensen in de zaal met een smartphone of iPhone werden ingevuld. De kern van deze stellingen was of men wel of niet bepaalde gedragingen van een autist moet corrigeren. Na de lezing werden de stellingen besproken, waarbij naar voren kwam, dat het gedrag van een autistisch persoon een signaalfunctie is voor de begeleider: help me!! Dus niet gedrag corrigeren, maar de oorzaak aanpakken.

Specifiek gedrag is een signaal; niet corrigeren maar de oorzaak aanpakken.

Autisme en 8 storingen

De lezing werd gegeven aan de hand van het beschrijven van de 8 storingen die de informatieverwerking verstoren. Het brein wordt wel vergeleken met een wegensel.

De informatie loopt dood als bij een doodlopende weg, of blijft rondcirkelen als bij een rotonde.

Door al deze stoornissen komt informatie niet of anders binnen. Sociale informatie en dat is naast taal ook lichaamstaal, wordt niet herkend en vaak letterlijk genomen (tranen in de ogen gezien als water op het gezicht!).

Sociale informatie, dat is naast taal ook lichaamstaal, wordt niet herkend en vaak letterlijk genomen.

Aanpak

Naast het beschrijven hoe de stoornissen het gedrag beïnvloeden werd ook steeds ingegaan op een aanpak. Allereerst moet duidelijk zijn hoe de dag er van opstaan tot naar bed gaan uit ziet. Dus geef me de 5: wie, wat, waar, wanneer en hoe ga ik van moment tot moment doen. Hierbij is auti-communicatie belangrijk: dat betekent praat concreet, feitelijk, stellend (niet vragend) De waarom vraag hoort hier niet bij, want dan appeleer je aan een zelfreflectie die bij heel veel autisten een onmogelijkheid is.

Praat concreet, feitelijk, stellend; *niet vragend en zeker niet de 'waarom' vraag omdat zelfreflectie bij veel autisten onmogelijk is.*

Verder is het belangrijk om te gaan WAT -ten, dat wil zeggen. Waarnemen – Aansluiten – Toevoegen. We zijn vaak geneigd om meteen

van Waarnemen naar Toevoegen te gaan, maar voor iemand met autisme is het noodzakelijk om eerst een stapje in zijn belevingswereld te zetten, voordat hij de overstap naar jou wereld kan maken.

Je moet eerst een stap in de belevingswereld zetten voordat een autist de stap kan maken naar jouw belevingswereld.

Het verwerken en opslaan van informatie werd in de lezing vergeleken met het opslaan in mapjes. Mapjes in het brein van een autist die niet sluiten, veroorzaken dat steeds informatie terug komt, dat er steeds repeterend gedrag wordt vertoond. Een vader in de zaal gaf aan dat hun zoon daardoor heel moeilijk in slaap kon komen. Een aanpak hiervoor is een moeizaam proces. **Visualiseren** van informatie is hierbij een belangrijk hulpmiddel. De dag structuur duidelijk maken doormiddel van plaatjes, picto 's is een alom erkend middel.

Mapjes in het brein van een autist worden niet afgesloten. Visualiseren van informatie kan een belangrijk hulpmiddel zijn.

Gedrag en handvaten

Heel belangrijk is om goed naar het gedrag te kijken, want dat kan handvaten geven. Een steekwoord dat opviel was: **de 5 O's**:

- ✚ Overprikkelend: *indicatie geeft me rust. Autisten moeten zich kunnen afzonderen.*
- ✚ Onduidelijk: *geef me de vijf: wie, wat, waar, hoe, wanneer.*
- ✚ Onvoorspelbaar: *visualiseren, ondertitel(benoem) wat komt.*
- ✚ Overvraagd: *afstemmen op wat je kunt .*
- ✚ Ondervraagd: *geef me vertrouwen!!*

De 5 O's als oorzaak: *overprikkelend, onduidelijk, onvoorspelbaar, overvraagd, ondervraagd*

De handvatten bij de 5 O's: *'afzonderen', geef me de 5, visualiseren en ondertitelen, afstemmen op wat je kunt, geef me vertrouwen.*

Afsluitend: wat we ongewenst gedrag noemen kun je proberen te verklaren door de stoornissen in het brein en proberen om te keren door de 5 O's!

Advies: ongewenst gedrag verklaren en omkeren.

De boeiende avond werd tegen 21.45 uur afgesloten met de overhandiging van een boekje tulpen en een heerlijke kruidkoek uit de parabolwinkel aan sprekers.

De informatie uit deze lezing is uitgebreid beschreven in het boek van Colette de Bruin 'Dit is autisme' van hersenwerking tot gedrag ISBN 9789492593023
